

slobodno kretanje, na koje narod hrli slobodno i veselo. Zato je pjesma na njihovim usnama neprisiljena, ona je slobodna, puna svježine i duhovne radosti.

S veselom pjesmom na usnama narodi s obom sa svih strana donose i svoje blago. Snaga naroda (Vg fortitudo gentium, TM hel goim) označuje ekonomsku snagu s kojom kreću na put neznabožački narodi, dok usporedo mnoštvo mora (Vg multitudo maris, TM hamon jam) označuje blago mora.

Pojavi slave Gospodnje s jedne strane odgovara s druge strane vesela pjesma s prvorazrednim poklonima.

LITURGIČNI DOKUMENTI PIJA XII.

Sveti Pij X. je imel načrt, izvesti splošno reformo liturgije. Izdal je pa le motu proprio o preosnovi cerkvene glasbe (1903) in dodatke in spremembe v rubrikah brevirja in misala (1911).

Njegov obsežni in epohalni program je povzel Pij XII. Z njim je vodstvo in inicijativo za liturgično obnovo prevzela najvišja cerkvena oblast. Obsežno delo na tem področju so opravljale že obstoječe cerkvene institucije, ustanovljena pa je bila tudi posebna papeška komisija za splošno liturgično reformo, ki še dalje intenzivno deluje. Izdani dokumenti in odloki nalagajo pastoralnemu kleru velike in daljnosežne naloge, ki jih bo mogoče do cela izvajati še le v teku prihodnjih desetletij. Usodno pa bi bilo, če bi tem dekretom premalo prisluhnili in se za nje premalo me-

nili, saj je v njih zajeta metoda vse sodo-
bne pastoracije. Cerkev s svojimi odloki
hodi daleč pred nami. Kler pa je, čisto prav
tako kakor verniki, v zadevah božje službe
izredno in nekam ljubosumno konservativen.

V naslednjem hočemo dati kratek pre-
gled najvažnejših liturgičnih dokumentov Pi-
ja XII., da bolje uvidimo, koliko je že na-
rejenega in se jasneje zavemo nalog, ki jih
Cerkev z zaupanjem stavi današnjemu kleru.

1. Dogmatični osnovi liturgične obnove
sta okrožnici: MYSTICI CORPORIS (1943) in
MEDIATOR DEI (1947), ki jo imenujejo "magna
charta liturgiae". Za študij sta nam obe do-
stopni v domačem jeziku. Slovencem je prvo
prevedel in komentiral prelat dr. Franc Gri-
vec, drugo so izdali, razmnoženo na ciklo-
stilu, bogoslovci v Ljubljani kot pomožen
skript za liturgiko, v hrvaščini je pa iza-
šla leta 1955 v djakovskem Vjesniku v pre-
vodu p. Petrova in opombami p. Kirigina.

2. Še pred izidom za študij svetega pi-
sma epohalne okrožnice Divino afflante Spi-
ritu (1943) je Pij XII. bibličnemu institutu
v Rimu, katerega rektor je bil sedanji kar-
dinal A. Bea, naročil naj oskrbi nov latin-
ski PREVOD PSALTERIJA. Ta je bil Izraelcem
bogosluzna pesmarica in molitvenik za jav-
no in zasebno molitev ter je tudi v krščan-
skem bogosluzju najbolj rabljen molitvenik.
V štirih letih je bilo sekularno delo uspe-
šno končano. Biblični strokovnjaki so iz de-
loma popravljenega masoretskega teksta psal-
me prevedli v splošno razumljivo cerkveno
latinsčino. Hoteči so napraviti razumljiv in
lahak prevod, najti predvsem literarni pomen
svetopisemskega besedila, brez hebraizmov in

grecizmov, "da bi ta božja govorica v duhovnikih vzbujala in netila resnično in pristno pobožnost... da bi odslej pri molitvi brevirja vsi našli več luči, milosti in tolažbe". Tako pravi Pij XII. v apostolskem pismu "In quotidianis precibus", s katerim je leta 1945 nov prevod odobril in dovolil uporabljati.

Na skupnih duhovnih vajah vidimo, da večina duhovnikov, zlasti starejših, še vedno rajši moli "stari brevir" namesto novega; mnogi pač zato, ker novega niso mogli dobiti, mnogi pa tudi zato, ker se niso potrudili, da bi s primerjavo spoznali jasnost, razumljivost in poetičnost novega prevoda in ga zato niso še vzljubili. Sveta stolica novi prevod le dovoljuje, in to v koru, pri skupni molitvi ali če molimo brevir sami, nikakor ga pa ne ukazuje; vendar v novih liturgičnih knjigah uporablja, kadar gre za cel psalm, dosledno le novi prevod. S tem Cerkev nakazuje, kaj naj duhovnik o novem psalteriju misli.

Slovenci imamo novi latinski psalterij preveden v novi izdaji Svetega pisma (1959) v prevodu pok. dr. Matija Slaviča. Nemcem ga je prevedel klasični stilist Romano Guardini; porabljajo ga v svojem obredniku *Collectio rituum*.

3. Nadaljujoč prizadevanje svetega Pija X. za pogostno i vsakdanej obhajilo ter za zgodnje obhajilo otrok je Pij XII. po toliko stoletjih olajšal EVHARISTIČNI POST in splošno dovolil VEČERNE MASE. Dne 6. januarja 1953 je izdal apostolsko konstitucijo "Christus Dominus" o predpisih glede evharističnega posta, kateri je sveti oficij dodal še posebno instrukcijo. Post pred

obhajilom in duhovnikom pred mašo je olajšal zaradi posebnih potreb sodobnega družbenega in skupnega življenja: duhovnikov je za vedno večje potrebe premalo, ob nedeljah morajo maševati pozno, večkrat in često po prehojeni dolgi poti, kar jih izčrpuje; to še v večji meri velja za misionske kraje; verniki moraju po tovarnah, pri prometu, plovbi in v javnih službah izmenoma delati podnevi in ponoči; marete so vprežene v domače delo, otroci gredo težko tešč v šolo; današnji ustoj življenje je oslabil človekov organizem in njegovo zdravje. Iz teh razlogov je Pij XII. olajšal evharistični post tako, da je vodo dovolil brez omejitve časa, duhovnikom, ki mašujejo pozno, to je po deveti uri, ali po napornem delu ali po dolgi poti, in pravtako vernikom, ki pristopajo k obhajilu po težkem delu, pozno ali po opravljeni dolgi poti, pa dovolil, pred mašo, oziroma vernikom pred obhajilom zaužiti nealkoholne pijače, le da so eno uto tešč.

Z isto konstitucijo so bile tudi večerne maše splošno dovoljene, pa le na zapovedane in odpravljene praznike, na prve petke za slovesnosti in na en dan v tednu, če ih dovoli ordinarij. Dovoljenja za večerne maše, ki jih je sveta stolica dajala med vojno, so mislili po končani vojni odpraviti, toda na pogostne prošnje škofov od vseh strani so jih s posameznimi indulti še dalje dovoljevali. Konstitucija jih je v omejeni obliki splošno dovolila.

V Rim so prihajala zahvalna pisma za to konstitucijo, z njimi pa prošnje, naj se evharistični post uredi preprosteje in enotno za obhajilo s jutraj in zvečer, večerne maše

pa dovolijo vsak dan. Kazuistiko konstitucije si je bilo težko zapomniti. Treba je bilo spovednikove presoje o tehtnosti vzrokov za olajšavo. Odrta je bila pot raznim skrupulom. Pri obedu je bilo paziti treba, da nisi užil žganja ali likerjev. Zaradi teh prošenj je Pij XII. z apostolskim pismom "Sacram. communionem" z dne 19. marca 1957 dovoljenja glede večernih maš in posta pred obhajilom razširil. Da bi verniki lažje pogosto prejemale obhajilo in zadoščevali nedeljski dolžnosti, je čas, ko moramo biti tešč, za duhovnike pred mašo in za vernike pred obhajilom bodisi dopoldne bodisi popoldne omejil na tri ure za jed in alkoholne pijače, na eno uro pa za nealkoholne pijače. Večerno mašo morejo škofje dovoljevati vsak dan, "če to zahteva duhovna korist znatnega dela vernikov".

Pastoralno vrednost teh odlokov, s hvaležnostjo do svete stolice, ki je v teh odlokih tenko prisluhnila potrebam častitimo vsak dan.

(Naprej v 2. številki)

ČITAJUĆI NOVE RUBRIKE...

Kako se očekivalo, nove su rubrike misala i časoslova prema dosadašnjima skraćene, pojednostavljene i vrlo pregledne. U samih je 530 većinom kratkih točaka izneseno sve, što je prije bilo u baren dvostrukom tekstu s dugim i zamršenim periodama. Na ovim će stranicama biti govora o novim propisima koliko god trebaju i žele čitaoci.